

Mirosław Mikołajczyk

Bibliografia dialogu chrześcijańsko-judaistycznego : publikacje polskie : część pierwsza (1945-1965)

Collectanea Theologica 63/1, 161-173

1993

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MIROŚLAW MIKOŁAJCZYK, WROCŁAW

**BIBLIOGRAFIA DIALOGU
CHRZEŚCIJAŃSKO-JUDAISTYCZNEGO.
PUBLIKACJE POLSKIE. CZĘŚĆ PIERWSZA (1945—1965)**

Wstęp

Dialog chrześcijańsko-judaistyczny stanowi zespół relacji pomiędzy chrześcijaństwem i judaizmem, zapoczątkowanych faktem zaistnienia chrześcijaństwa i jego licznymi powiązaniem z judaizmem. Sposób interpretowania tych powiązań określa treść i formy dialogu. Dotyczy on zarówno kwestii doktrynalnych chrześcijaństwa i judaizmu, podejmowanych przez teoretyków tych religii, jak i wzajemnych postaw instytucji, organizacji oraz społeczności chrześcijańskich i żydowskich.

Proces rozwoju dialogu chrześcijańsko-judaistycznego odzwierciedlają liczne publikacje, zwłaszcza teologów katolickich, na temat judaizmu i kwestii z nim związanych oraz w mniejszym stopniu prace autorów reprezentujących środowiska żydowskie, poświęcone Jezusowi Chrystusowi i chrześcijaństwu.

Bibliografia niniejsza zawiera obszerny zestaw tych publikacji (rodzimych oraz przekładów obcych prac), wydanych w Polsce w latach 1945—1991. Zakres chronologiczny prezentowanej bibliografii obejmuje okres prawie 50 lat, którego punktem wyjścia jest rok zakończenia II wojny światowej. Dokonana podczas niej masowa eksterminacja narodu żydowskiego z determinowała w znacznym stopniu treść i formy dialogu chrześcijańsko-judaistycznego. Innym czynnikiem uzasadniającym ramy chronologiczne bibliografii był wprowadzony w Polsce w 1945 r. system komunistyczny, który utrudniał dialog Kościołów chrześcijańskich z wyznawcami judaizmu, m. in. poprzez podporządkowanie kwestii żydowskiej koniunkturalnym interesom komunistycznego totalitaryzmu oraz ograniczanie działalności Kościołów i związków wyznaniowych, co w konsekwencji zmusiło je do podejmowania wysiłków zmierzających do własnego przetrwania i obrony przed ateistyczną ideologią.

Zakres chronologiczny niniejszej bibliografii umożliwia prześledzenie procesu rozwoju dialogu chrześcijańsko-judaistycznego, począwszy od etapu powojennego, poprzez wzrost kontaktów Kościoła katolickiego z judaizmem zapoczątkowany przez Sobór Watykański II, aż do stanu aktualnego dialogu chrześcijan z wyznawcami judaizmu.

Cezura końcowa zakresu chronologicznego, tj. rok 1991, jest umowna. Bibliografia publikacji polskojęzycznych na temat dialogu chrześcijańsko-judaistycznego za lata następne będzie kontynuowana.

Niniejsze zestawienie bibliograficzne obejmuje publikacje wszelkiego typu: druki zwarte, wyodrębnione fragmenty (rozdziały, paragrafy) prac natury ogólniejszej, artykuły w działach zbiorowych, w czasopismach, hasła w encyklopediach i słownikach oraz ważniejsze recenzje.

Bibliografia rejestruje prace dotyczące teorii dialogu chrześcijańsko-judaistycznego, problematyki podejmowanej w ramach tego dialogu oraz form i metod jego realizacji w Polsce i zagranicą. Zakres tematyczny niniejszego zestawienia bibliograficznego obejmuje również publikacje poświęcone różnorodnym uwarunkowaniom procesu urzeczywistniania dialogu chrześcijańsko-judaistycznego, a także jego oddziaływaniom na poszczególne dziedziny życia społecznego.

Ze względu na religijny aspekt holocaustu bibliografia rejestruje prace dotyczące stosunku chrześcijan do holocaustu i antysemityzmu. Prezentowany zestaw bibliograficzny uwzględnia publikacje poświęcone wszelkim formom (pozainstytucjonalnym) wzajemnych kontaktów chrześcijan i Żydów.

W niniejszej bibliografii starano się jak najpełniej dokumentować prace dotyczące wymienionych aspektów dialogu chrześcijańsko-judaistycznego, opublikowane w czasopiśmie naukowych i popularnonaukowych. Z materiałów zamieszczonych w tygodnikach, biuletynach wewnętrznych i w dziennikach uwzględniono (selektywnie) pozycje ważne dla tematyki bibliografii.

Prezentowane zestawienie bibliograficzne pomija nie opublikowane prace magisterskie i rozprawy doktorskie poświęcone problematyce dialogu chrześcijańsko-judaistycznego.

W bibliografii zastosowano układ chronologiczny. W obrębie poszczególnych lat materiał ułożono według kolejności alfabetycznej nazwisk autorów publikacji oraz pierwszych wyrazów tytułów prac zbiorowych i anonimowych. Jeśli dany autor napisał więcej prac poświęconych problematyce dialogu chrześcijańsko-judaistycznego, wydanych w tym samym roku, to podano je również w układzie alfabetycznym. Natomiast cykl artykułów dotyczących tej problematyki odnotowano w porządku chronologicznym ich opublikowania.

Prace o tytułach wieloznacznych zaopatrzone w nasze uzupełnienia i komentarze wyjaśniające treść publikacji. Uzupełnienia te podano pod opisem bibliograficznym danej pozycji. W nawiasach kwadratowych odnotowano rozwiązania kryptonimów i pseudonimów. Teksty w nawiasach okrągłych zawierają sformułowania pochodzące od autorów prac (lub ich wydawców) oraz wyodrębnione przez nich fragmenty tychże prac poświęcone problematyce dialogu chrześcijańsko-judaistycznego.

Część pierwszą niniejszej bibliografii zawiera wstęp, wykaz skrótów oraz publikacje wydane w latach 1945—1965. W drugiej części bibliografii zostaną zestawione prace, które ukazały się w latach 1966—1980, w części trzeciej — pozycje z lat 1981—1986, zaś część czwarta będzie zawierać publikacje wydane w latach 1987—1991 oraz skorowidz rzeczowy, a także indeksy: osób i nazw geograficznych.

W skorowidzu rzeczowym zostaną podane, w układzie alfabetycznym, hasła najbardziej charakterystyczne dla problematyki bibliografii. Pod hasłami zasadniczymi wykazane zostaną także materiały objęte hasłami węższymi, obok których podano numery pozycji bibliograficznych lub odsyłacze informujące w ramach jakiego hasła dana problematyka została odnotowana.

Prezentowane zestawienie bibliograficzne dokumentuje dotychczasowy dorobek w zakresie teorii i procesu urzeczywistniania dialogu chrześcijańsko-judaistycznego. Szeroki zakres materiałów uwzględnionych w bibliografii odzwierciedla zarówno proces fluktuacji zainteresowań problematyką dialogu chrześcijańsko-judaistycznego w literaturze polskiej, jak i podstawowe tendencje w recepcji tego dialogu w kulturze polskiej oraz w świadomości chrześcijan i Żydów. Niniejszy zestaw bibliograficzny stanowić będzie pomoc w dalszych pracach badawczych nad problematyką dialogu chrześcijańsko-judaistycznego oraz w udoskonalaniu form i metod jego realizacji.

Wykaz ważniejszych skrótów

ang.	— angielski
art.	— artykuł
ATK	— Akademia Teologii Katolickiej
bp	— biskup
br.	— bieżący rok

- CR — Congregatio a Resurrectione Domini Nostri Jesu Christi —
Zgromadzenie Zmartwychwstania Pana Naszego Jezusa Chry-
stusa — zmartwychwstańcy
- dod. — dodatek
- dodr. — dodruk
- dot. — dotyczy
- ds., d/s — do spraw
- fragm. — fragment
- franc. — francuski
- ilustr. — ilustracja
- im. — imienia
- kard. — kardynał
- KIK — Klub Inteligencji Katolickiej
- KUL — Katolicki Uniwersytet Lubelski
- łac. — łaciński
- m. in. — między innymi
- nakł. — nakład, nakładem
- nauk. — naukowy
- niem. — niemiecki
- nlb. — nieliczbowany
- nt. — na temat
- OCD — Ordo Fratrum Discalceatorum Beatae Mariae Virginis de
Monte Carmelo — Zakon Braci Bosych Najświętszej Maryi
Panny z Góry Karmel — karmelici bosci
- OFM — Ordo Fratrum Minorum — Zakon Braci Mniejszych — Zakon
Ojców Franciszkanów — franciszkanie
- okł. — okładka
- OP — Ordo Fratrum Praedicatorum — Zakon Kaznodziejski — do-
minikanie
- oprac. — opracował, opracowanie
- OSU — Ordo Sanctae Ursulae — Zakon św. Urszuli — urszulanki
- popr. — poprawione
- portr. — portret
- poz. — pozycja
- przeł. — przełożył
- przepr. — przeprowadził
- pt. — pod tytułem
- rec. — recenzja
- red. — redaktor, redakcja
- ref. — referat
- Rés. — Résumé (franc. — streszczenie)
- Rez. — Rezjume (ros. — streszczenie)
- rozdz. — rozdział
- rozm. — rozmowa
- SAC — Societas Apostolatus Catholici — Stowarzyszenie Apostolstwa
Katolickiego — palotyni
- SJ — Societas Jesu — Towarzystwo Jezusowe (TJ) — jezuita
- streszcz. — streszczenie
- Sum. — Summary (ang. — streszczenie)
- SVD — Societas Verbi Divini — Zgromadzenie Słowa Bożego — wer-
biści
- szp. — szpalta
- ŚRK — Światowa Rada Kościołów
- św. — święty
- tabl. — tabela
- tłum. — tłumaczył
- uzup. — uzupełnił, uzupełniony

wł.	— włośki
wyd.	— wydanie
Wydawn.	— Wydawnictwo
wypow.	— wypowiedź
zbior.	— zbiorowa
zob.	— zobacz
Zsfg.	— Zusammenfassung (niem. — streszczenie)
zwl.	— zwłaszcza

Bibliografia

1945

1. REDAKCJA: *Nasze stanowisko*. „Tygodnik Powszechny” R. 1: 1945 nr 22 s. 3.
Stanowisko katolickiego „Tygodnika Powszechnego” wobec zajęć antysemickich w Krakowie w 1945 r.
2. W SPRAWIE *zajść krakowskich*. „Gość Niedzielny” R. 18: 1945 nr 30 s. 242.
Dot. postawy Kościoła katolickiego wobec antysemityzmu.
3. ZAGORSKI Jerzy: *Zydzi, Polacy i zamknięte dusze*. „Tygodnik Powszechny” R. 1: 1945 nr 26 s. 2—3.
Dot. m. in. postawy katolików wobec zagłady Żydów oraz potrzeby eliminowania religijnych uwarunkowań antysemityzmu.
4. *ZYDZI dziękują papieżowi* [za pomoc udzieloną im podczas wojny przez Kościół katolicki]. Ze świata katolickiego. „Gość Niedzielny” R. 18: 1945 nr 45 s. 364.

1946

5. DLACZEGO *milczy kler?* Jakie oświadczenie w sprawie Kielc złożył ks. Kardynał Hlond prasie zagranicznej. „Dziennik Polski” R. 2: 1946 nr 194 s. 3.
Postawa Kościoła katolickiego wobec pogromu Żydów w Kielcach w dniu 4 lipca 1946 r.
6. ELGO.: *Do źródeł hańby kieleckiej*. „Posłannictwo” R. 15: 1946 nr 13/14 s. 103—104.
Potępienie pogromu Żydów w Kielcach przez redakcję czasopisma wydawanego przez Kościół polskokatolicki.
7. GIL Franciszek: *Powrót z Kielc*. „Odrodzenie” R. 3: 1946 nr 34 s. 1—2.
Dot. m.in. oceny postawy Kościoła katolickiego wobec pogromu Żydów w Kielcach.
8. GRABSKI St[anisław]: *Groźna przestroga*. „Tygodnik Warszawski” R. 2: 1946 nr 33 s. 3.
Dot. m.in. postawy Episkopatu Polski wobec pogromu Żydów w Kielcach.
9. KAHANE Dawid W.: *List Otwarty Przewodniczącego Nacz. Rady Religijnej Żydów w Polsce do Episkopatu i inteligencji polskiej* (wyjątki). „Echo Krakowa” 1946 nr 120 s. 2.
10. *KATOLICYZM wobec zbrodni* [kieleckiej]. Co piszą inni? „Głos Katolicki” R. 2: 1946 nr 37 s. 298.
11. *KS. BISKUP Kubina i przedstawiciele władz potępiają zbrodnię kielecką*. „Dziennik Polski” R. 2: 1946 nr 187 s. 2.
12. *KS. BISKUP Teodor Kubina do ogółu społeczeństwa*. „Echo Krakowa” 1946 nr 120 s. 2.
List pasterski potępiający pogrom Żydów w Kielcach.
13. *MIĘDZYNARODOWA Konferencja Chrześcijan i Żydów*. Ze świata

- katolickiego. „Głos Katolicki” R. 2: 1946 nr 40 s. 323.
Oxford 30 VII — 6 VIII 1946 r.
14. *NIE zabijaj!* „Gość Niedzielny” R. 19: 1946 nr 28 s. 234.
Potępienie pogromu Żydów z punktu widzenia etyki chrześcijańskiej.
15. *ODEZWA*. „Kielecki Przegląd Diecezjalny” R. 32: 1946 nr 3 s. 79.
Toż: „Tygodnik Powszechny” R. 2: 1946 nr 31 s. 6.
Odezwa Kurii Diecezjalnej w Kielcach do duchowieństwa wydana w związku z pogromem Żydów w Kielcach w dniu 4 lipca 1946 r.
16. *OŚWIADCZENIE*. „Dziś i Jutro” R. 2: 1946 nr 30 s. 8.
Toż: „Tygodnik Powszechny” R. 2: 1946 nr 30 s. 3.
Tekst oświadczenia pisarzy i publicystów katolickich potępiających pogrom Żydów w Kielcach.
17. *PRZEDSTAWICIELE społeczeństwa żydowskiego u ks. biskupa Stanisława Adamskiego*. „Gość Niedzielny” R. 19: 1946 nr 11 s. 86.
18. *RADA Żydowsko-Chrześcijańska*. Kronika życia katolickiego. „Tygodnik Warszawski” R. 2: 1946 nr 36 s. 8.
Dot. m.in. międzynarodowej konferencji zorganizowanej przez Radę Żydowsko-Chrześcijańską w Oxfordzie.
19. *ZBRODZIA kielecka*. „Tygodnik Powszechny” R. 2: 1946 nr 29 s. 1.
Potępienie pogromu Żydów w Kielcach.
20. *ZYDOWSKI dziennikarz broni!* „Głos Katolicki” R. 2: 1946 nr 46 s. 367.
Omówienie art. S. Schwartz, opublikowanego w czasopiśmie „Der Worker”, a dot. pomocy udzielanej Żydom w Polsce w okresie okupacji, m. in. przez klasztory katolickie.
21. *ZYDZI włoscy dziękują Ojcu Świętemu*. Ze świata katolickiego. „Głos Katolicki” R. 2: 1946 nr 30 s. 244.
Pismo zjazdu delegatów żydowskich we Włoszech do papieża, zawierające podziękowanie za papieską pomoc udzielaną Żydom podczas niemieckiej okupacji Rzymu.

1947

22. *TELEGRAM Żydów do Papieża*. Ze świata katolickiego. „Głos Katolicki” R. 3: 1947 nr 20 s. 173.
Dot. telegramu wysłanego przez Kongres żydowski obradujący w Mediolanie z podziękowaniem za pomoc, jaką Żydzi otrzymali w czasie okupacji niemieckiej.

1948

23. *ANTYSEMITYZM*. I. Co to jest Rada Międzynarodowa Chrześcijan i Żydów. II. Podstawowe zasady współpracy Żydów i Chrześcijan w walce przeciwko antysemityzmowi. „Kościół Powszechny” R. 2: 1948 nr 12 s. 10—11.
24. *CHRYSTUS w oczach Żyda*. Kronika religijna. „Tygodnik Powszechny” R. 4: 1948 nr 8 s. 7.
Dot. książki Szaloma Asza pt.: Nazarejczyk.
25. *DELEGACJA United Jewish Appel u Ojca św.* Przegląd katolicki. „Gość Niedzielny” R. 21: 1948 nr 13 s. 106.
26. *KONFERENCJA o antysemityzmie*. „Kościół Powszechny” R. 2: 1948 nr 3 s. 17.
Dot. konferencji zorganizowanej w Nowym Jorku przez międzynarodowy komitet do spraw misji wśród Żydów.
27. *OJCIEC św. przyjmuje delegację Żydów ze Stanów Zjednoczonych*. „Głos Katolicki” R. 4: 1948 nr 12 s. 107.

28. PRZECIWKO *wznowionemu antysemityzmowi*. „Kościół Powszechny” R. 2: 1948 nr 1 s. 18.

Dot. działalności w Niemczech chrześcijańskiego stowarzyszenia pomocy prześladowanym za rasę.

29. RELIGIOLOG: *Wielkanoc u Żydów i u chrześcijan*. „Głos Wolnych” R. 3: 1948 nr 13/14 s. 3.

30. (S): *Belgijscy Żydzi dziękują katolikom*. „Głos Katolicki” R. 4: 1948 nr 11 s. 97.

Wizyta delegacji Żydów belgijskich u kard. van Roeya.

31. ZAWIEYSKI Jerzy: *«Izraelowi, Bratu naszemu ... Braterstwo!»*. Tygodnik Powszechny” R. 4: 1948 nr 25 s. 3—4.

Toż fragm. pt.: *Powstanie państwa «Izrael»*. „Kościół Powszechny” R. 2: 1948 nr 6—7 s. 22—23.

32. *ZYDZI dziękują kard. Gerlier*. Kronika religijna. „Tygodnik Powszechny” R. 4: 1948 nr 42 s. 11.

Podziękowanie Żydów z Lyonu za list pasterski potępiający deportację dzieci żydowskich oraz za interweniowanie w obronie Żydów u rządu Vichy, a także za ukrywanie Żydów w czasie wojny.

33. *ZYDZI i zakony*. Kronika religijna. „Tygodnik Powszechny” R. 4: 1948 nr 7 s. 11.

Toż: „Tygodnik Warszawski” R. 4: 1948 nr 12 s. 7.

Uchwała wielkiej rady rabinackiej w Belgii w sprawie pomocy udzielanej Żydom w czasie wojny przez klasztory belgijskie.

34. *ZYDZI u Ojca św.* „Głos Katolicki” R. 4: 1948 nr 18 s. 161.

Audiencja w Watykanie przedstawicieli Zjednoczonego Żydowskiego Związku.

1949

35. ASZ Szalom: *Chrystus w Gettcie*. „Słowo Prawdy” R. 17: 1949 nr 5 s. 3—6, 11—12.

Dot. m.in. postawy katolików wobec zagłady ludności żydowskiej.

36. *ZYDZI i katolicy*. Kronika religijna. „Tygodnik Powszechny” R. 5: 1949 nr 27 s. 11.

Międzynarodowa konferencja w Monachium (maj 1949 r.), poświęcona problemowi stosunku Żydów do chrześcijan oraz postawie chrześcijan wobec wyznawców judaizmu.

1957

37. *AMERYKAŃSCY Żydzi u papieża*. Kronika religijna. „Tygodnik Powszechny” R. 11: 1957 nr 30 s. 7.

Audiencja w Watykanie w dniu 28 czerwca 1957 r. grupy amerykańskich Żydów, delegatów na Światowy Kongres Żydów w Amsterdamie.

38. DĄBROWSKI Eugeniusz ks.: *Religia Izraela*. W: *Religie świata*. Praca zbior. pod red. ks. Eugeniusza Dąbrowskiego. Instytut Wydawniczy PAX, Warszawa 1957, s. 413—533.

39. „THE BRIDGE”. *A Yearbook of Judeo-Christian Studies*. Newark (USA), 1955—56, t. 1, ss. 349, t. 2, ss. 357.

Rec.: Hoffmann Kazimierz, „Collectanea Theologica” R. 28: 1957 nr 3—4 s. 711—715.

40. TUROWICZ Jerzy: *Antysemityzm*. „Tygodnik Powszechny” R. 11: 1957 nr 11 s. 1.

Dot. m.in. postawy chrześcijan wobec antysemityzmu.

41. *ZYDZI na audiencji u Ojca św.* „Gość Niedzielny” R. 26: 1957 nr 31 s. 226.

Audiencja w Watykanie w dniu 5 lipca 1957 r. delegatów na Światowy Kongres Żydów w Amsterdamie.

1958

42. W. M.: *Instytut Studiów Judeo-Chrześcijańskich*. „Za i Przeciw” R. 2: 1958 nr 51 s. 6.
Instytut utworzony przez ks. Johna Oesterreichera przy Uniwersytecie Katolickim w Seton Hall (USA).
43. ZYDZI u biskupa. „Gość Niedzielny” R. 27: 1958 nr 16 s. 115.
Udział delegacji Żydów belgijskich na uroczystościach 80-lecia urodzin bpa Ludwika Kerkhofsza z Liege.

1959

44. DANIELOU J[ean]: *Theologie du Judeo-Christianisme*. Paris 1958.
Rec.: Lach Jan ks., „Ruch Biblijny i Liturgiczny” R. 12: 1959 nr 3 s. 320—322.
45. (jz): *Spotkania chrześcijan, Żydów i mahometan z inicjatywy afrykańskich benedyktynów*. „Za i Przeciw” R. 3: 1959 nr 17 s. 6.
Spotkania międzyreligijne organizowane w opactwie benedyktyńskim w Toumliline w Maroku.
46. M.: *Papież usuwa fragment dotyczący Żydów i muzułmanów z aktu poświęcenia rodzaju ludzkiego Najświętszemu Sercu Jezusowemu*. „Za i Przeciw” R. 3: 1959 nr 45 s. 5.
47. ORGANIZACJA współpracy pomiędzy chrześcijanami i wyznawcami religii mojżeszowej. Przegląd religijny. „Za i Przeciw” R. 3: 1959 nr 45 s. 5.
Dot. organizacji utworzonej w Buenos Aires.
48. PAUL L.: *Katolicy i Żydzi*. „Gość Niedzielny” R. 28: 1959 nr 31 s. 242.
49. RADWANSKA J.: *Pius XII i Żydzi*. „Gość Niedzielny” R. 28: 1959 nr 6 s. 45.
50. WRZOZ Wojciech: *Jezus w przeszłości żydowskiej*. „Pielgrzym Polski” 1959 nr 3 s. 27—29.
51. ZMIANA tekstu modlitwy o nawrócenie Żydów w Wielki Piątek. „Ruch Biblijny i Liturgiczny” R. 12: 1959 nr 6 s. 600.

1960

52. DELEGACJA Żydów u papieża [Jana XXIII]. Z Watykanu. Kronika religijna. „Tygodnik Powszechny” R. 14: 1960 nr 45 s. 7.
53. DOEPFNER Juliusz kard.: *Wspólne z Żydami dziedzictwo*. „Za i Przeciw” R. 4: 1960 nr 9 s. 6.
54. [DZIEWIĄTEGO] 9 stycznia br. Radio Watykańskie nadało oświadczenie w sprawie ekscesów antysemitycznych. „Tygodnik Powszechny” R. 14: 1960 nr 5 s. 1.
55. GAWLINA Józef abp: *Nasz stosunek do Żydów i Starego Testamentu*. „Duszpasterz Polski Zagranicą” R. 11: 1960 nr 3 s. 243—248.
56. HOFFMANN Kazimierz ks.: *Kościół katolicki a Żydzi*. „Znak” R. 12: 1960 nr 4 s. 546—550.
57. JESZCZE w sprawie ekscesów antysemitycznych. Kronika religijna. „Tygodnik Powszechny” R. 14: 1960 nr 15 s. 7.
Dot. artykułów potępiających antysemityzm, opublikowanych na łamach katolickiej prasy niemieckiej.
58. KAMPE Walther bp: *Kościół i synagoga*. Tłum. z niem. „Za i Przeciw” R. 4: 1960 nr 6 s. 1—2.
59. PRZECIWKO fali antysemityzmu. Wiadomości z Kościoła Powszechnego. „Posłannictwo” R. 29: 1960 nr 4 s. 27—28.
Potępienie antysemityzmu przez przedstawicieli Kościołów ewangelickich

i katolickich w Niemczech, Norwegii, Szwajcarii, Francji, USA, Włoszech oraz w Polsce.

60. RADIO Watykańskie o objawach antysemityzmu. Kronika religijna. „Tygodnik Powszechny” R. 14: 1960 nr 4 s. 7.

61. RUFEISEN Daniel o.: *Katolicy w Izraelu*. „Tygodnik Powszechny” R. 14: 1960 nr 28 s. 5, ilustr.

62. SŁWEK Paweł ks.: *TJ: Wieczory paryskie*. Pallottinum, Poznań 1960, ss. 447 (Cz. I: *Religie świata*, s. 11—244; rozdz. VI: *Judaizm*, s. 133—173).

63. WSPÓLNY apel trzech wuznań. „Za i przeciw” R. 4: 1960 nr 16 s. 7.
Odezwa przedstawicieli Kościoła katolickiego, anglikańskiego oraz judaizmu w Wielkiej Brytanii, wzywająca do modlitw o powodzenie rokowań Komisji Rozbrojeniowej obradującej w Genewie.

1961

64. MODLITWA za pomordowanych Żydów. Kronika religijna. „Tygodnik Powszechny” R. 15: 1961 nr 26 s. 7.

Dot. tekstu modlitwy ustalonego przez Konferencję Biskupów Niemieckich i zalecanego do odmawiania w kościołach katolickich w dniu 11 czerwca 1961 r.

65. P: *Wstęp pióra kardynała Cushinga do książki o antysemityzmie*. „Za i przeciw” R. 5: 1961 nr 37 s. 5.

66. SIOSTRY Marii a Żydzi. „Jednota” R. 5: 1961 nr 2 s. II okł.
Działalność ekumenicznych siostr Marii z Darmstadt na rzecz Żydów skrzywdzonych przez hitlerowców.

67. W INTENCJI pomordowanych Żydów. „Gość Niedzielny” R. 30: 1961 nr 29 s. 226.

Modlitwy w kościołach katolickich RFN w dniu 11 czerwca 1961 r.

68. ŻYDZI wobec Soboru Powszechnego. Kronika religijna. „Tygodnik Powszechny” R. 15: 1961 nr 49 s. 7.

Dot. działalności Biura Żydowskiego Kongresu w Genewie gromadzącego postulaty środowisk żydowskich adresowane do Soboru Watykańskiego II.

1962

69. BOZOWSKI B. ks.: *Katolicy i Izraelici*. „Gość Niedzielny” R. 31: 1962 nr 12 s. 1.

Działalność Instytutu Nauk Judeo-Chrześcijańskich przy katolickim uniwersytecie w Seton Hall, USA.

70. BOZOWSKI B. ks. oprac.: *Sobór a Żydzi*. „Gość Niedzielny” R. 31: 1962 nr 35 s. 1, 3.

Streszczenie art. G. Wigodera, opublikowanego na łamach „Jerusalem-Post”.

71. (Ch): *Chrześcijaństwo i Żydzi*. „Argumenty” R. 6: 1962 nr 20 s. 12.

Omówienie książki Paula Demanna pt.: *Les Juifs. Foi et Destinée* (Artheme Fayard 1961), wydanej w ramach „Encyklopedii katolickiej XX wieku”.

72. DĄBROWSKI Eugeniusz ks.: *Religie Wschodu*. Księgarnia św. Wojciecha, Poznań 1962, ss. 458 (Cz. IV: *Religia Izraela*, s. 265—334).

73. GNUTEK Wawrzyniec ks.: *Najstarsze źródła poza-biblijne o Chrystusie w świetle badań Józefa Klausnera*. „Ruch Biblijny i Liturgiczny” R. 15: 1962 nr 1 s. 1—9.

74. (k): *Rabini i Sobór*. „Rodzina. Tygodnik Katolicki” 1962 nr 39 s. 3.
Negatywne stanowisko Rady Rabinów Ameryki w sprawie udziału świeckich żydowskich grup w Soborze Watykańskim II.

75. KATOLICY a Żydzi. Kronika religijna. „Tygodnik Powszechny” R. 16: 1962 nr 35 s. 7.

Dot. m.in. obecności obserwatorów żydowskich na Soborze Watykańskim II oraz ewolucji postawy Kościoła katolickiego wobec Żydów.

76. M.: *Brazylijscy Żydzi dziękują kardynałowi Camarze* [za jego protest przeciwko antysemityzmowi]. „Za i Przeciw” R. 6: 1962 nr 42 s. 9.
77. NADRABIN E. *Tiaf do ojców Soboru*. Aktualności soborowe. „Kierunki” R. 7: 1962 nr 49 s. 2.
78. P.: *Judaizm wobec Soboru*. „Za i Przeciw” R. 6: 1962 nr 23 s. 5.
- Dot. art. Geoffreya Wigodera zamieszczonego w czasopiśmie „Jerusalem-Post”.
79. P.: *List włoskich Żydów do arcybiskupa Felici*. „Za i Przeciw” R. 6: 1962 nr 46 s. 7.
- List adresowany do sekretarza generalnego Soboru Watykańskiego II zawierał m.in. życzenia pomyślnych obrad Soboru oraz ich wpływu na rozwój współpracy między religiami.
80. P.: *Spotkanie żydowsko-chrześcijańskie*. „Za i Przeciw” R. 6: 1962 nr 46 s. 7.
- Spotkanie międzyreligijne w Passau, zorganizowane przez Monachijskie Towarzystwo Współpracy Żydowsko-Chrześcijańskiej.
81. [PAYGERT ADAM] A. P.: *Judaizm i Sobór*. „Za i Przeciw” R. 6: 1962 nr 30 s. 6.
- Artykuł dot. historii dialogu chrześcijańsko-judaistycznego oraz perspektyw jego rozwoju w związku z Soborem Watykańskim II.
82. *REPREZENTANT Światowego Kongresu Żydów na Soborze*. Kronika religijna. „Tygodnik Powszechny” R. 16: 1962 nr 33 s. 7.
83. RUFEISEN Daniel o. OCD: *Echa Soboru w Izraelu*. Listy do redakcji. „Tygodnik Powszechny” R. 16: 1962 nr 47 s. 9.
84. *SOBÓR i Żydzi*. „Tygodnik Powszechny” R. 16: 1962 nr 47 s. 9.
- Dot. postaw środowisk żydowskich wobec Soboru Watykańskiego II.
85. STĘPIEN Jan ks.: *Katolicyzm-judaizm*. Podstawy doktrynalne porozumienia katolików i wyznawców judaizmu. „Znak” R. 14: 1962 nr 9 s. 1271—1278.
86. *ZBLIZENIE między Kościołem a Judaizmem*. Kronika religijna. „Tygodnik Powszechny” R. 16: 1962 nr 12 s. 7.
- Działalność Instytutu Nauk Judeo-Chrześcijańskich przy katolickim Uniwersytecie w Seton Hall, USA; zob. także poz. 69.
87. *ZYDOWSKI obserwator* [na Soborze Watykańskim II]. „Gość Niedzielny” R. 31: 1962 nr 31 s. 3.
- Chaim Wardi, naczelnik Wydziału Chrześcijańskiego izraelskiego Ministerstwa Spraw Religijnych.

1963

88. *BISKUP litewski w obrozie Polaków i Żydów*. Przegląd religijny. „Za i Przeciw” R. 7: 1963 nr 28 s. 5.
- Dot. bpa Brizgisa, który 20 maja 1943 r. obłożył klątwą wszystkich Litwinów biorących udział w prześladowaniach Polaków i Żydów w okresie okupacji.
89. *DIALOG judeo-chrześcijański*. Kronika religijna. „Tygodnik Powszechny” R. 17: 1963 nr 34 s. 5.
- Problematyka dialogu chrześcijańsko-judaistycznego w publikacjach francuskich omówionych w „Informations Catholiques Internationales”.
90. (jr): *Chrześcijaństwo i judaizm*. „Argumenty” R. 7: 1963 nr 43 s. 8.
- Postulat rewizji tradycyjnego stanowiska chrześcijaństwa wobec judaizmu we francuskich publikacjach katolickich.
91. *KOŚCIÓŁ pierwotny i synagoga*. Kronika religijna. „Tygodnik Powszechny” R. 17: 1963 nr 17 s. 3.
- Tytuł prelekcji wygłoszonej przez o. Adalberta Hammana OFM w ośrodku żydowskim w Montrealu.
92. MORAWSKI Kazimierz: *Dążenie do jedności Kościoła*. „Za i Przeciw” R. 7: 1963 nr 49 s. 7, ilustr. (Problem żydowski w centrum dyskusji, s. 7).

93. MORAWSKI Kazimierz: *Decydujące dni Soboru*. „Za i Przeciw” R. 7: 1963 nr 47 s. 7, ilustr. (Sobór i Żydzi, s. 7).

94. P. *Żydzi i chrześcijanie*. „Za i Przeciw” R. 7: 1963 nr 48 s. 5.

95. POŚTULAT *dyskusji na Soborze o antysemityzmie*. Przegląd religijny. „Za i Przeciw” R. 7: 1963 nr 36 s. 5.

Postulat sformułowany w liście pasterskim greckokatolickiego arcybiskupa Galilei Hakima.

96. QUIDAM: *Akt sprawiedliwości*. „Tygodnik Powszechny” R. 17: 1963 nr 47 s. 3.

Dokument pt.: *O postawie katolików wobec niechrześcijan a zwłaszcza Żydów opracowany przez Sekretariat do Spraw Jedności Chrześcijan*.

97. SŁUPSKI Kazimierz ks.: *W jednej parafii*. „Tygodnik Powszechny” R. 17: 1963 nr 12 s. 3.

Ukrywanie Żydów podczas okupacji niemieckiej na plebanii parafii rzymskokatolickiej w Pużnikach, pow. Buczacz.

98. *SOBOR a antysemityzm?* Kronika religijna. „Tygodnik Powszechny” R. 17: 1963 nr 10 s. 5.

Spotkanie przewodniczącego międzynarodowej organizacji żydowskiej „B'nai B'rith” z kard. A. Bea, kierującym działalnością Sekretariatu do Spraw Jedności Chrześcijan.

99. TUROWICZ Jerzy: *Chrześcijanin w dzisiejszym świecie*. Wydawnictwo Znak, Kraków 1963, ss. 354, 3 nlb. (§: Antysemityzm, s. 91—99).

100. TUROWICZ Jerzy: *Dokument «O postawie katolików wobec niechrześcijan, a zwłaszcza wobec Żydów»*. „Tygodnik Powszechny” R. 17: 1963 nr 46, s. 1, 6.

Korespondencja z II sesji Soboru Watykańskiego II.

101. [TYLOCH Witold] NIEPOŁOMSKI Paweł: *Wobec judaizmu*. „Argumenty” R. 7: 1963 nr 39, s. 10—11.

Ewolucja postawy Kościoła katolickiego wobec judaizmu.

102. *ZYDZI u kardynała*. Życie Kościoła. „Gość Niedzielny” R. 32: 1963 nr 13 s. 94.

Wizyta delegacji organizacji żydowskiej „Synowie Przymierza” u kard. A. Bea.

103. *ZYDZI wobec II Soboru Watykańskiego*. Kronika religijna. „Tygodnik Powszechny” R. 17: 1963 nr 45 s. 5.

Dot. wywiadu Józefa Lichtena na temat zainteresowania Żydów amerykańskich Soborem.

1964

104. B.: *Ocalił 300 Żydów*. Przegląd religijny. „Za i Przeciw” R. 8: 1964 nr 39 s. 5.

Działalność belgijskiego benedyktyna o. Bruno Reyndersa na rzecz ratowania Żydów w okresie II wojny światowej.

105. BAUM Gregory O.S.A.: *W stronę jedności*. Tłum. Anna Morawska. Społeczny Instytut Wydawniczy ZNAK, Kraków 1964, ss. 232, 3 nlb (Rozdz. 9: Chrześcijanie a Żydzi, s. 210—227).

106. *BISKUP katolicki w synagodze*. Kronika religijna. „Tygodnik Powszechny” R. 18: 1964 nr 7 s. 5.

Prelekcja na temat ekumenizmu przeznaczona dla ludności żydowskiej wygłoszona przez bpa Johna McEleney'a w Kingston.

107. [BOROWSKA Anna] (ab): *Dalsze losy soborowych deklaracji*. „Kierunki” R. 9: 1964 nr 46 s. 2.

M. in. deklaracji „O Żydach i innych religiach niechrześcijańskich”.

108. [BOROWSKA Anna]: *Drugi tydzień III Sesji [Soboru Watykańskiego II]*. „Kierunki” R. 9: 1964 nr 40 s. 2 (Stosunek Kościoła do religii żydowskiej i innych religii niechrześcijańskich, s. 2).

109. [BOROWSKA Anna]: *Trzeci tydzień III Sesji [Soboru Watykańskiego II]*.

- go IIJ. „Kierunki” R. 9: 1964 nr 41 s. 2 (Zakończenie dyskusji nad deklaracją „O Żydach i niechrześcijanach”, s. 2).
110. HEENAN John abp: *Chrześcijananie i Żydzi*. Tłum. A. Sz. „Biuletyn Informacyjny Chrześcijańskiego Stowarzyszenia Społecznego” 1964 nr 5 s. 41—47.
111. HOFFMANN Kazimierz ks.: *Katecheta wobec ekumenizmu chrześcijańsko-żydowskiego*. „Katecheta” R. 8: 1964 nr 6 s. 265—267.
112. (K): *Ojciec św. do Żydów*. „Gość Niedzielny” R. 33: 1964 nr 26 s. 2. Audiencja w Watykanie członków amerykańskiego komitetu hebrajskiego, 29 V 1964.
113. KARDYNAŁ Koenig do Żydów. Kronika religijna. „Tygodnik Powszechny” R. 18: 1964 nr 41 s. 5.
Zyczenia z okazji święta Nowego Roku 5725 (Rosh Hashana) przesłane przez arcybiskupa Wiednia kierownictwu żydowskiej gminy wyznaniowej w Wiedniu.
114. LIENART Achilles kard.: *List pasterski o przesądach rasowych*. W: Gregory Baum: *W stronę jedności*. Tłum. Anna Morawska. Społeczny Instytut Wydawniczy ZNAK, Kraków 1964, s. 228—233.
Ocena krytyczna antysemityzmu.
115. MIĘDZYKRAJOWE spotkanie chrześcijan i Żydów. Dania. „Zwiastun” R. 4: 1964 nr 14 s. 168.
Konferencja zorganizowana przez Światową Federację Luterzańską nt.: Kościół i naród żydowski.
116. MORAWSKA Anna: *Od tolerancji do dialogu*. „Tygodnik Powszechny” R. 18: 1964 nr 41 s. 1, 3.
Historia stosunków między katolikami a Żydami w USA.
117. MORAWSKI Kazimierz: *Wolność i tolerancja na Soborze*. „Za i Przeciw” R. 8: 1964 nr 42 s. 7, ilustr. (Wobec problemu żydowskiego, s. 7).
118. P: *Ekumeniczna propozycja Żydów*. Przegląd religijny. „Za i Przeciw” R. 8: 1964 nr 1 s. 5.
Propozycja sformułowana w liście przewodniczącego „Stowarzyszenia Rozkrzewienia Judaizmu” do kard. A. Bea dotycząca uznania przez katolików soboty jako „dnia Pańskiego”.
119. P: *«Wielkie wydarzenie w historii judaizmu»*. Przegląd religijny. „Za i Przeciw” R. 8: 1964 nr 1 s. 5.
Ocena dokumentu Soboru Watykańskiego II dotyczącego stosunku Kościoła do judaizmu, dokonana przez Zachariasza Shustera dyrektora europejskiej sekcji „American Jewish Committee”.
120. PAWEŁ VI do Żydów. Kronika religijna. „Tygodnik Powszechny” R. 18: 1964 nr 26 s. 5.
Audiencja papieża dla przedstawicieli Amerykańskiego Komitetu Żydów, 30 V 1964.
121. [ROPS Daniel] *«Kościół i Synagoga dzisiaj»*. „Tygodnik Powszechny” R. 18: 1964 nr 1 s. 5.
Streszczenie wypowiedzi Daniela Ropsa, zamieszczonej w październikowym numerze francuskiego miesięcznika „L'ARCHE” z 1963 r.
122. [TUROWICZ Jerzy] jt: *Obrady Soboru*. Debata nad stosunkiem do Żydów. „Tygodnik Powszechny” R. 18: 1964 nr 41 s. 1—2.
123. [TUROWICZ Jerzy] jt: *Obrady Soboru. Stosunek do Żydów*. „Tygodnik Powszechny” R. 18: 1964 nr 40 s. 1—2.
124. STANSKI Karol: *Żydzi a chrześcijaństwo*. *Religia współczesnego świata*. „Fakty i Myśli” R. 7: 1964 nr 2 s. 2.
125. WASIŃSKI Czesław: *Chrześcijańsko-żydowskie prace ekumeniczne*. „Znak” R. 16: 1964 nr 10 s. 1261—1264.
Niederaltaich 11 IV 1964 r. Konferencja ekumeniczna. Temat: Chrześcijanin a świat żydowskiej wiary.

1965

126. (AJOT): *Trzeci tydzień IV sesji. Sobór Watykański II. „Kierunki”* R. 10: 1965 nr 41 s. 5 (Deklaracja o religiach niechrześcijańskich i inne prace Soboru, s. 5).
127. (B:): *Demonstracje w Syrii przeciw deklaracji w sprawie Żydów. „Myśl Społeczna”* 1965 nr 42 s. 2.
128. (B:): *Echa projekowanej deklaracji o Żydach. „Myśl Społeczna”* 1965 nr 43 s. 2.
129. CZAJKOWSKI Z [bigniew]: *Deklaracja o religiach niechrześcijańskich. „Zorza”* R. 9: 1965 nr 45 s. 2—3.
130. [DĄBROWSKI Stanisław] (sd): *Żydzi i poganie również niezapomniani. „Znaki Czasu”* 1965 nr 1 s. 16.
Omówienie m. in. Deklaracji o stosunku Kościoła do religii niechrześcijańskich.
131. *DEKLARACJA o stosunku do Żydów. Z życia Kościoła. „Kierunki”* R. 10: 1965 nr 16 s. 2.
Dot. projektów dyskutowanych podczas obrad Sekretariatu do Spraw Jedności Chrześcijan.
132. *DEKLARACJA «O stosunku Kościoła do religii niechrześcijańskich».* Dokumenty IV sesji. „Słowo Powszechne” R. 18: 1965 nr 289 s. I—II. Tłumaczenie oryginalnego tekstu łacińskiego opublikowanego w „L'Osservatore Romano” z dnia 5 XI 1965 r.
133. *DIALOG judeo-chrześcijański.* Kronika religijna. „Tygodnik Powszechny” R. 19: 1965 nr 41 s. 5.
Spotkanie z inicjatywy Amerykańskiej Rady Synagogałnej przedstawicieli Kościołów protestanckich zrzeszonych w Ekumenicznej Radzie Kościołów oraz reprezentantów wyznaniowych organizacji żydowskich w miejscowości Bossey k. Genewy.
134. J. K.: *Prace soborowe. „Gość Niedzielny”* R. 34: 1965 nr 44 s. 4.
Dot. m. in. dokumentu o stosunku Kościoła do Żydów.
135. (K): *Dialog chrześcijańsko-żydowski. „Myśl Społeczna”* 1965 nr 49 s. 2.
Wykłady Ryszarda Rubensteina na KUL.
126. (K): *O religiach niechrześcijańskich. „Gość Niedzielny”* R. 34: 1965 nr 46 s. 4.
Dot. deklaracji Soboru Watykańskiego II uwzględniającej stosunek Kościoła do judaizmu.
137. P: *Ośrodek studiów żydowsko-chrześcijańskich w Rzymie. „Za i Przeciw”* 1965 nr 3 s. 5.
138. P: *Spotkanie teologów katolickich i żydowskich. Przegląd religijny. „Za i Przeciw”* R. 9: 1965 nr 18 s. 5.
Spotkanie międzyreligijne w klasztorze benedyktyńskim w Latrobe, USA.
139. PAYGERT Adam: *Nowe wersje schematów. Przed IV sesją Soboru. „Za i Przeciw”* R. 9: 1965 nr 27 s. 4, 6 (Deklaracja o Żydach, s. 6).
140. ROSTWOROWSKI, Mikołaj: *Antysemityzm i «rozwoły».* Sobór Watykański II. „Słowo Powszechne” R. 18: 1965 nr 235 s. 1—2.
Dyskusja nad projektem deklaracji „O stosunku do religii niechrześcijańskich” podczas IV sesji Soboru.
141. *ROZMOWA Żydów i chrześcijan.* Genewa. „Zwiastun” R. 5: 1965 nr 21 s. 284.
Spotkanie przedstawicieli judaizmu, protestantyzmu, anglikanizmu i prawosławia w Bossey k. Genewy, z inicjatywy Instytutu Ekumenicznego ŚRK.
142. RUSINEK Maria: *Spotkanie z religiami niechrześcijańskimi.* Przed IV sesją Soboru. „Słowo Powszechne” R. 18: 1965 nr 169 s. I—II.
Dot. m. in. ewolucji postawy Kościoła katolickiego wobec judaizmu.
143. (T): *Przemówienie w synagodze. „Myśl Społeczna”* 1965 nr 37 s. 2.

Przemówienie wygłoszone przez kard. Silva Henriqueza w synagodze w Chile.

144. TUROWICZ Jerzy: *Deklaracja o religiach niechrześcijańskich*. „Tygodnik Powszechny” R. 19: 1965 nr 41 s. 1, 5.

Korespondencja z IV sesji Soboru Watykańskiego II.

145. TUROWICZ Jerzy: *Kontrowersje wokół deklaracji o religiach niechrześcijańskich*. „Tygodnik Powszechny” R. 19: 1965 nr 43 s. 1, 5.

Korespondencja z IV sesji Soboru Watykańskiego II.

146. W WALCE z antysemityzmem. Wiadomości z Kościoła Powszechnego. „Posłannictwo” R. 35: 1965 nr 11—12 s. 64.

Deklaracja w sprawie antysemityzmu zaaprobowana na 12. Kirchentagu ewangelickim, Kolonia, lipiec 1965 r.

147. WOKOŁ soborowej deklaracji o Żydach. Kronika religijna. „Tygodnik Powszechny” R. 19: 1965 nr 50 s. 7.

Reakcje środowisk żydowskich na uchwaloną przez Sobór Watykański II deklarację *O stosunku Kościoła do religii niechrześcijańskich*.

148. WÓJTOWICZ Andrzej: *Chrześcijananie w Izraelu*. „Jednostka” R. 8: 1965 nr 6 s. 8—9.

Dot. m. in. uwarunkowań dialogu chrześcijańsko-judaistycznego.

149. ZYDZI i chrześcijanie w służbie światu. „Posłannictwo” R. 35: 1965 nr 1—2 s. 59.

Otwarcie rocznego kursu studiów ekumenicznych w Bossey, którego problematyka dotyczyła kwestii: Naród wybrany w służbie światu.